

Aan:
College van Bestuur

PF
TR 0.21
Postbus 513
5600 MB Eindhoven
Tel. 040 - 247 4221
E-mail Fractie.PF@tue.nl

Betreft:
nieuwe masteropleidingen/-varianten

Kenmerk:
PF/030708/MV

Datum:
8 juli 2003

Geacht College,

In zijn brief d.d. 8 april 2003 (kenmerk SUR 1355/AM) stelde de Universiteitsraad u een aantal vragen betreffende de plannen voor nieuwe (interfacultaire) masteropleidingen *Embedded Systems* (ES), *Information Security Technology* (IST), *Sustainable Energy Technology* (SET) en *Systems and Control* (S&C). In uw reactie d.d. 8 mei 2003 (CvB 2003/1184) gaf u geen antwoord op die vragen. In de Universiteitsraadsvergadering van 19 mei jl. gaf u aan, dat de vragen eerst op facultair niveau onderwerp van discussie moesten zijn. Naar aanleiding van deze 'doorverwijzing' is er gesproken met initiatiefnemers van beoogde nieuwe masteropleidingen, voorzitters en leden van betrokken faculteitsraden en opleidingscommissies en betrokken opleidingsdirecteuren.

Uit deze gesprekken kwam naar voren dat er een gebrek is aan goede informatievoorziening, communicatie en coördinatie. De punten die in de eerdergenoemde brief van de Universiteitsraad al aan de orde gesteld werden, bleken ook op facultair niveau vragen op te roepen. Op een aantal punten is actie van het CvB gewenst.

Gebrek aan informatievoorziening, communicatie en coördinatie

Het gebrek aan informatievoorziening, communicatie en coördinatie blijkt onder meer uit:

- *Onjuist voorlichtingsmateriaal*
In de Universiteitsraadsvergadering van 24 februari jl. werd voorlichtingsmateriaal gesignaleerd, dat ten onrechte de indruk wekte, dat een aantal beoogde opleidingen al zelfstandige (geaccrediteerde) opleidingen was. U was niet op de hoogte van dat voorlichtingsmateriaal. Een dag later besloot het Overleg Opleidingsdirecteuren (in haar 47e vergadering), dat voor het in goede banen leiden van alle initiatieven m.b.t. profilerende masteropleidingen en tracks een coördinator op centraal niveau nodig was om de gehele procedure tot en met het verkrijgen van de wettelijke status van de masters en daarmee samenhangende publicaties te bewaken.
Het is niet de bedoeling met dit punt 'oude koeien uit de sloot te halen', maar het geeft wel aan dat u reeds eerder op de hoogte bent gesteld van het gebrek aan communicatie en coördinatie en de negatieve gevolgen daarvan.
- *Het niet inhoudelijk bespreken van de plannen met facultaire medezeggenschap*

Bij een overleg op 6 juni jl. bleek, dat de faculteitsraad van E de plannen van de voor hen relevante opleidingen ES, SET en S&C nog niet gezien had. In haar eerdergenoemde brief d.d. 8 april 2003 heeft de Universiteitsraad al aangegeven, dat zij het van groot belang acht, dat faculteitsraden en opleidingscommissies in de gelegenheid gesteld worden inhoudelijk te reageren op de hun betreffende plannen. Het is zorgelijk te constateren, dat faculteitsbesturen hier blijkbaar anders over denken.

- *Slechte communicatie m.b.t. OER'en*

In uw brief d.d. 24 maart (CvB 2003/779) gaf u aan, dat de betrokken faculteitsbesturen voornemens waren de beoogde opleidingen al per 1 september te starten in de vorm van afstudeerrichtingen (tracks) binnen bestaande masteropleidingen. Daarvoor dienen zij opgenomen te worden in de onderwijs- en examenregelingen (OER'en) van die opleidingen.

Hierbij valt allereerst op, dat faculteiten vooraf (te) weinig overleg hebben met de andere bij de hen betreffende tracks betrokken faculteitsraden. Daardoor wordt niet altijd uitgegaan van een 'standaardoplossing' voor opname van tracks in de OER'en, maar wordt daarover bij iedere faculteit apart gediscussieerd met verschillende (mogelijke) uitkomsten. In zekere zin vindt ieder opnieuw het wiel uit, waardoor een track uiteindelijk als het ware een auto met vier verschillende wielen kan worden. Dat rijdt misschien wel, maar met vier dezelfde wielen zou het beter rijden.

Een ander voorbeeld van slechte communicatie m.b.t. OER'en is het volgende. Op 21 mei jl. wees ik één van de initiatiefnemers van S&C erop, dat die beoogde opleiding nog niet als track was opgenomen in de concept-OER van de masteropleiding van W, terwijl W wel de beoogde penvoerende faculteit is. Bij W bestond de indruk, dat de S&C nog niet zo ver was en wel in 2005 zou starten i.p.v. 2004. Diezelfde dag was de faculteitsraadsvergadering waarop de OER voor het laatst besproken zou worden. De beoogde opleiding werd die ochtend nog snel als variant toegevoegd. De opleidingscommissie van W heeft daarbij geen gelegenheid gehad over (de opname van) die variant te adviseren.

Of een beoogde nieuwe masteropleiding volgend jaar wel of niet van start gaat (als track binnen een bestaande opleiding) zou niet af moeten hangen van wie een raadslid toevallig nog net op tijd spreekt.

- *Strijdigheid met de wet*

In de (concept-)OER'en worden de nieuwe (interfacultaire) tracks in een aantal gevallen alleen genoemd zonder dat in (de bijlagen van) de OER een overzicht van de vakken wordt gegeven waaruit het programma bestaat. Bij alle bestaande opleidingen is dit wel het geval. Het slechts noemen van een track zonder de inhoud van het programma formeel vast te leggen in de OER lijkt in strijd met de WHW (artikel 7.13, tweede lid, sub a), waarin wordt gesteld, dat in de OER de inhoud van de opleiding en de daaraan verbonden examens moet worden geregeld.

Verder valt op te merken, dat nog slechts bij één van de bij de beoogde opleidingen betrokken faculteiten de – gelet op het bovenstaande mogelijk onjuiste – OER is vastgesteld. De opname van de nieuwe (interfacultaire) tracks is bij een aantal faculteiten nog onderwerp van discussie.

Formeel hadden de OER'en al voor 1 juni vastgesteld moeten worden (drie maanden voor aanvang van de opleiding).

Gebrek aan centraal beleid

Hieronder worden een aantal punten genoemd, waarop actie vanuit het CvB zeer gewenst of zelfs noodzakelijk is.

- *Focusering*

Vooralsnog zijn er geen verdere criteria bekend dan de criteria die al genoemd zijn in de brief van de Universiteitsraad d.d. 8 april 2003 (SUR 1355/AM). In die brief heeft de raad al aangegeven deze criteria onvoldoende te achten voor een goed focuseringsbeleid. Er

is nog steeds geen sprake van een nadere afbakening van de wetenschaps- en ontwerpgebieden die voor een masteropleiding in aanmerking komen. Vooralsnog is er niets gebeurd, dat de zorgen om een 'wildgroei' aan opleidingen weg kan nemen.

Een plan voor de toekomst van het opleidingsaanbod, zoals gevraagd in de brief van de PF d.d. 13 februari 2003 (SUR/1314/pg), is nog steeds zeer gewenst. De plannen voor nieuwe opleidingen moeten daarmee meer in samenhang kunnen worden gezien en beter in het perspectief van de (middel)lange termijn geplaatst kunnen worden, zowel voor wat betreft de onderwijsstrategie als voor de organisatorische en financiële context. Aangezien er nu gewerkt wordt aan een concretere versie van het Sectorplan Wetenschap & Technologie zal de TU/e zich sowieso moeten bezinnen op het middellangetermijnbeleid voor wat betreft het opleidingsaanbod.

- *Financiën, organisatie en medezeggenschap*

Voor interfacultaire opleidingen is nog weinig geregeld. Als er geen aparte regelingen voor interfacultaire masteropleidingen komen, krijgen alleen de penvoerende faculteiten formeel iets te zeggen over de opleidingen. De faculteitsraden van de niet-penvoerende faculteiten hebben dan bijvoorbeeld geen rechten over de OER'en van de interfacultaire opleidingen. Dat terwijl de niet-penvoerende faculteit wel docenten levert voor de opleiding. Verder bepaalt de penvoerende faculteit dan wat voor opleidingscommissie er komt. Bovendien zal het grootste deel van de inkomsten van de interfacultaire opleidingen bij de penvoerende faculteiten binnenkomen. Een deel van die inkomsten zou naar de niet-penvoerende faculteiten moeten gaan, die immers ook een aanzienlijk deel van de kosten maken. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat dat wel 'in redelijkheid' zal gebeuren.

Het zou beter zijn als er gewerkt werd aan goede regelingen voor interfacultaire opleidingen. In gemeenschappelijke regelingen zouden ook aan de faculteitsraden van niet-penvoerende faculteiten rechten toegekend kunnen worden (bijv. voor de OER). Verder zouden de betrokken faculteiten daarin samen kunnen bepalen hoe de opleidingscommissie samengesteld wordt en hoe de opleidingsdirecteur benoemd wordt. Ook afspraken over financiën kunnen vastgelegd worden. Met name voor de medezeggenschapsorganen van niet-penvoerende faculteiten is zo'n regeling gewenst. Zonder dergelijke regelingen worden de niet-penvoerende faculteiten volledig afhankelijk van de 'goedgeefsheid' van de penvoerders.

Financiën, organisatie en medezeggenschap kunnen in principe wel voor iedere interfacultaire masteropleiding op zich worden uitgezocht, maar het zou een stuk efficiënter zijn als een modelregeling ontwikkeld zou worden waar nieuwe interfacultaire masteropleidingen gebruik van kunnen maken.

Overigens dienen volgens de WHW (artikel 9.15, derde lid) in het bestuurs- en beheersreglement (BBR) regels gesteld te worden omtrent de bevoegdheid van decanen om gemeenschappelijke regelingen ten behoeve van een of meer opleidingen met een of meer decanen van andere faculteiten te sluiten. Daarbij zijn het CvB en de Universiteitsraad aan bod.

Conclusies

De totstandkoming van de nieuwe interfacultaire tracks gaat tot nu toe op een onverantwoorde wijze. Er is onvoldoende gecommuniceerd tussen faculteiten onderling en coördinatie ontbrak. Daardoor hebben zich een aantal blunders en bijna-blunders voorgedaan. In een aantal gevallen is de medezeggenschap slechts zeer beperkt betrokken geweest bij de totstandkoming van de plannen. Op een aantal punten is de medezeggenschap zelfs volledig gepasseerd.

Voor de verdere opname van de tracks in OER'en en de totstandkoming van (zelfstandige) masteropleidingen zal dit uiteraard beter moeten.

Over een aantal belangrijke vragen is nog niet of onvoldoende nagedacht. Dat moet zeker ook voor een belangrijk deel op centraal niveau gebeuren. Nu de beoogde opleidingen nog tracks binnen bestaande opleidingen zijn, kon de verantwoordelijkheid formeel nog naar de

faculteiten geschoven worden. Om op een verantwoorde manier tot nieuwe zelfstandige (interfacultaire) opleidingen te komen, zal het CvB meer haar (mede)verantwoordelijkheid voor de plannen moeten nemen.

Aanbevelingen

Het bovenstaande geeft aanleiding tot de volgende aanbevelingen:

- Het CvB dient ervoor te zorgen, dat er – in ieder geval voor 1 september – op een correcte wijze onderwijs- en examenregelingen tot stand komen, die in overeenstemming zijn met de WHW. Weliswaar is dit in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de faculteitsbesturen, maar er is gebleken, dat de faculteitsbesturen in een aantal gevallen niet zorgvuldig genoeg met deze verantwoordelijkheid omgaan. Het CvB is daarvoor eindverantwoordelijk.
- Op korte termijn moet een plan voor het opleidingsaanbod ontwikkeld worden, zoals dat waar eerder om gevraagd is.
- In het komend jaar moet een modelregeling voor interfacultaire opleidingen ontwikkeld worden. Financiën, organisatie en medezeggenschap moeten daarin aan de orde komen. Medezeggenschapsorganen op verschillende niveaus (universiteit, faculteit, opleiding) moeten daar intensief bij betrokken worden.
- Het CvB moet er zorg voor dragen, dat informatievoorziening, communicatie en coördinatie bij de totstandkoming van nieuwe opleidingen worden verbeterd.

Aangezien de eerdergenoemde nieuwe (interfacultaire) tracks al in september van start zouden moeten gaan en daarvoor nog het nodige moet gebeuren, ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk een schriftelijke reactie.

Met vriendelijke groet,

M.J.C. van der Velden
PF